

ENSOMHED OG FÆLLESSKAB > Kapitel 4: Afhjælp ensomhed: Velfærdsstatens

4.3.1: Kritik af den universelle velfærdsstat

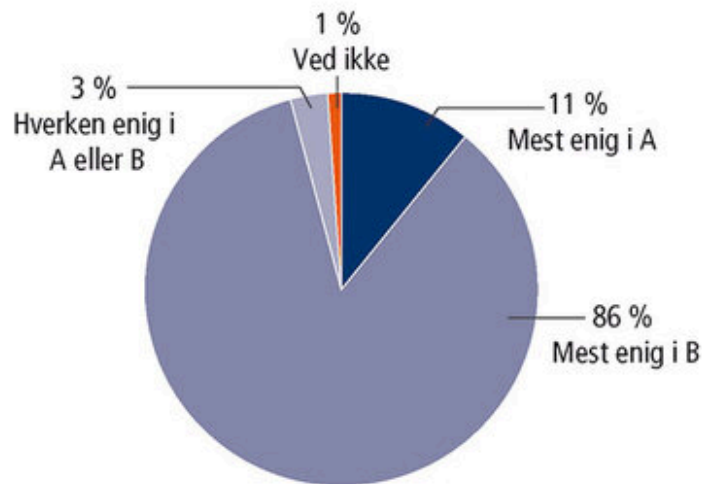
Aa ⋮

I Danmark er der stor opbakning fra vælgerne til både velfærdsstaten som helhed og de konkrete universelle ydelser. Undersøgelser peger på, at jo mere universel en ydelse er jo mere opbakning. Fx er der meget høj opbakning til folkepension. Men danskerne er usikre på, om de universelle ydelser kan vare ved. I figur 4.3 ses, at danskerne forventer, at velfærdsydelserne i fremtiden vil være langt mere residual, dvs., at de vil være mere behovsfokuserende end i dag.

Hvilket af to følgende udsagn er du mest enig i?

A. Om to år vil ydelserne fortsæt være overvejende universelle, dvs. at alle – uanset forskelle i fx indkomst – har ret til de samme ydelser.

B. Om ti år vil ydelserne være mere behovsfokuserede end i dag, dvs at forskelle i fx indkomst er, at borgere, der ikke kan betale selv, får mere borgere, der ikke kan betale selv.

Figur 4.3: Velfærdspanelets* forventninger om behovsdreven velfærd (procent)

* Respondenterne er fra Mandag Morgens Velfærdspanel, som samler knap 3.000 nøglepersoner i den offentlige sektor eller det offentlige grænseflade i erhvervsliv og organisationer.

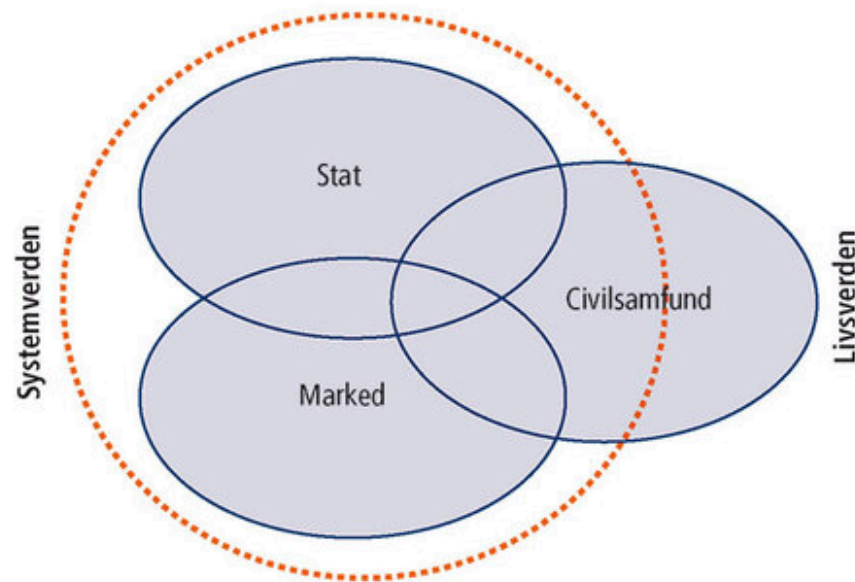
Kilde: Andreas Bauman, 2014: "Velfærdsledere: Universel velfærd er snart fortid", Mandag Morgen, 20. januar 2014.

ENSOMHED OG FÆLLESSKAB

Log ind

sket en udvikling, hvor staten og markedet mere og mere har taget over for civilsamfundet. Han bruger begreber **systemverden** (staten og markedet) og

- > **livsverden** (civilsamfundet) til at forklare udviklingen.

Figur 4.4: Habermas' inddeling af system og livsverden

Kilde: Jacobsen, J. V. et al., 2014: "Kultur- og samfundsfagsbogen", Forlaget Columbus.

Som det er visualiseret med den stiplede linje i figur 4.4, argumenterer Habermas for, at vi i dag ser en situation, hvor systemverdenen med sin målrationalitet (penge, magt og effektivitet) har koloniseret livsverdenen. Med dette mener Habermas, at ikke nok med, at staten fx i større og større udstrækning har overtaget omsorgen af de gamle og pasningen af de små, den gør det også på en mere og mere effektiv måde, så det ikke er omsorgen, der er i fokus, men hvor hurtigt og effektivt omsorgen kan gøres. Fx er der klare mål for, hvor hurtigt et plejebesøg hos en ældre skal gennemføres, og der er klare retningslinjer for, hvad der skal gøres. Ifølge Habermas er disse procedurer et udtryk for en stigende **bureaukratisering** af velfærdsstaten, men samtidig også en **monetarisering**, hvor dens ydelse konstant måles i kroner og ører. Habermas mener, at borgere med behov for hjælp i stor udstrækning behandles som klienter snarere end som mennesker, hvorved de menneskelige relationer og værdier sættes i baggrunden, og systemets

ENSOMHED OG FÆLLESSKAB

[Log ind](#)

> Så det, der egentlig var tiltænkt som et gode (at velfærdsstaten skulle hjælpe mennesker), er blevet til, at alle behandles ens af staten uanset behov (målrationalitet), og at vi så at sige har glemt at tage hånd om hinanden. Habermas foreslår, at vi opprioriterer civilsamfundet og genopfinder medmenneskeligheden og solidariteten i stedet for at overlade dette til staten (lov og regler for fx omsorg) og markedet (alt måles og vejes økonomisk).

[Kommentar til indholdet? Skriv til redaktionen](#)

[← Forrige](#)[Næste](#)

ISBN: 9788779706842. Copyright forfatterne og Columbus 2024